

REZULTATE ALE CERCETĂRILOR DIN CADRUL PROIECTULUI INTAS „TRANZIȚII ALE COPILĂRIEI ȘI TINERETULUI ÎNTR-O SOCIETATE ÎN TRANSFORMARE: CAZUL REPUBLICII MOLDOVA”

CALITATEA VIEȚII TINERILOR VA DETERMINA EVOLUȚIA SOCIETĂȚII

Maria BULGARU

Catedra Asistență Socială

The following article presents the perceptions, attitudes, opinions of young people about the changes that occurred in Moldovan society during the 16 years of independence. Also the article aims to present the impact of the transformation period on youth situation and state of fact. All this is grounded on the analysis of the data collected from 60 in-depth interviews, 12 focus group discussions and 70 essays. The qualitative research results allowed structuring the youth experiences in few main sections:

- the belief of the independence phenomenon, that in final instance was appreciated as a formal one;
- attitudes, opinions about the old, socialist / communist regime (by meaning the appreciation of the present situation in the country);
- attitudes, beliefs and opinions about the produces changes after the independence declaration of the Republic of Moldova – that were divided in positive and negative;
- the youth role in the Moldovan society – that is appreciated as a much diminished one;
- the opinions about the personal and the country’s future. Opinions that mostly pointed out a pessimistic attitude towards the future change in the Moldovan society, underlying the contradictory changes, uncertainty of politics and economy.

The research allows to ground important conclusions that youth in Moldova fully possess a good knowledge and positioning of the social processes evolution. The creativity and the criticism are two specific features by meaning of which this social group is perceps the reality.

Regenerarea economică și socială a oricărei societăți, asigurarea unei dezvoltări umane durabile depind de dinamismul și angajamentul tinerilor. Este un adevăr incontestabil și pentru Republica Moldova, ținând cont, în special, de faptul că tinerii reprezintă cea mai mare categorie de vârstă – circa 27% din populația țării. Din această perspectivă, Moldova este cea mai tânără țară din Europa, ceea ce implică mari responsabilități pentru a îndreptăți așteptările tinerilor. Totodată, sărăcia, șomajul, migrația, accesul limitat la serviciile de educație și sănătate, lipsa de perspective sunt probleme dintre cele mai grave cu care se confruntă astăzi tânăra generație și care impun necesitatea revederii esențiale a politicilor de tineret. Or, **calitatea vieții tinerilor de astăzi va determina evoluția viitoare a societății moldovenești.**

Impactul asupra tinerilor al transformărilor din Moldova, inițiate de la obținerea independenței, comportamentul social, economic și politic al tinerilor, locul și rolul lor într-o societate în transformare, atitudinea față de valorile naționale și noile valori aduse în țară după 1991, rețelele de susținere socială a tinerilor, gradul și modul în care tinerii se simt integrați în societate, participarea lor la viața socială, economică și politică – toate acestea au constituit obiective principale ale Proiectului „Tranziții ale copilăriei și tineretului într-o societate în transformare: cazul Republicii Moldova”, finanțat de Asociația Internațională de Promovare a Cooperării Științifice cu statele CSI (INTAS), pe care l-a realizat Facultatea de Sociologie și Asistență Socială în colaborare cu SISI „Opinia” (Chișinău), Universitatea Caledoniană din Glasgow (Marea Britanie) și Universitatea Central Europeană (Budapesta, Ungaria) pe parcursul anilor 2006-2008.

Coordonator al Proiectului a fost prof. Pamela Abbott, academician al Academiei de Științe Sociale din Marea Britanie. Din partea Universității Central Europene în Proiect a activat Irina Molodikova, doctor în sociologie, specialist în problemele migrației. Coordonarea activităților (cercetarea cantitativă) realizate de către Serviciul Independent de Sociologie și Informații „Opinia” i-a revenit regretatului Tudor Danii, doctor habilitat în sociologie, director al SISI „Opinia” și Marianeii Mașcauțeanu, magistrul în sociologie. Coordonator al activităților realizate de Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (cercetarea calitativă) a fost Maria Bulgaru, doctor habilitat, profesor universitar, decan al Facultății.

Studiul a inclus efectuarea unei cercetări la nivel național prin aplicarea metodelor cantitative (pe un eșantion de 2000 de tineri cu vârste cuprinse între 16-30 de ani) și calitative – a studiilor de caz, interviurilor în profunzime, focus-grupurilor, eseurilor etc. Cercetarea propusă a fost axată pe modelul *Calității Sociale*, constituind, prin utilizarea acestei structuri, o primă cercetare de acest gen în spațiul post-sovietic.

Combinarea diverselor metode a permis să se obțină o imagine amplă despre impactul schimbărilor tranzitorii ale societății asupra tinerilor, despre problemele stringente cu care ei se confruntă, condițiile și stilurile de viață ale tinerilor din Moldova, despre angajamentul lor politic, social, economic, valorile de care se conduc, aspirațiile pentru propriul lor viitor și viitorul țării etc., în baza cărora au fost făcute un șir de recomandări pentru perfectarea politicilor de tineret.

Referindu-ne la metodologia studiului, menționăm că **cercetarea cantitativă** a avut la bază sondajul de opinie realizat în februarie-martie 2007 prin aplicarea chestionarului sociologic pe un eșantion ce a cuprins 2000 tineri cu vârsta între 16-30 ani, selectați din 92 localități (cu excepția raioanelor din stânga Nistrului și mun. Bender), dintre care – 29 orașe și 63 sate.

Cercetarea calitativă, realizată în aprilie-mai 2007, a inclus discuții focus-grup, interviuri în profunzime, eseuri, după cum urmează:

Regiuni pentru cercetarea calitativă:

- Urbană – mun. Chișinău
- Rurală – localități din sudul Moldovei (r-nele Cantemir, Ștefan-Vodă, Cahul, Ceadâr-Lunga)

Eșantion: 12 focus-grupuri pe baza ghidurilor de moderare

Chișinău

- 6 grupuri
- Vârsta 16-24, 25-30 ani
- Bărbați
- Femei (fete)
- Mixte

Sud

- 6 grupuri
- Vârsta 16-24, 25-30 ani
- Bărbați
- Femei (fete)
- Mixte

Tematica discuțiilor focus-grup:

- Impactul celor 16 ani de independență asupra tinerilor și societății
- Comunitatea, integrarea socială
- Lucrul
- Problemele sociale
- Migrația
- Rolul tinerilor în societatea moldovenească
- Viitorul Moldovei

Eșantion: 60 interviuri pe baza ghidurilor de moderare

Chișinău

(în fiecare categorie – câte
6 interviuri : 4 ro+2 ru, 3m+3f)

- Părinți
- Șomeri
- Angajați
- Studenți
- Elevi

Sud

(în fiecare categorie – câte
6 interviuri : 4 ro+2 ru, 3m+3f)

- Părinți
- Șomeri
- Angajați
- Muncitori agricoli
- Elevi

Tematica interviurilor

- Lucrul/educația (instruirea)
- Familia/relațiile
- Distracții, timpul liber
- Viitorul

Eșantion: eseuri – câte 15-20 în fiecare școală

- 2 școli în Chișinău și 2 în sudul Moldovei
- O școală (liceu) și una profesională în fiecare regiune
- Câte o clasă de elevi cu vârsta de peste 16 ani în fiecare școală

Tema eseurilor: „Ce aș face eu, dacă aș fi Președintele țării...”

Rezultatele cercetării au fost prezentate la Conferința „Tranziții ale copilăriei și tinereții într-o societate în transformare: cazul republicii Moldova” din 21 octombrie 2008, la care au participat reprezentanți ai structurilor guvernamentale și ai organizațiilor neguvernamentale, precum și la Conferința cu același generic din 23 octombrie 2008, organizată în cadrul Universității de Stat din Moldova, la care au participat mediile academice din instituțiile de învățământ superior, colegii și licee.

O parte dintre cele mai importante teme, abordate în cercetarea calitativă, vor fi reflectate în articolele din revista de față. În texte au fost utilizate următoarele notații ale discuțiilor focus-grup, interviurilor și eseurilor:

Notații ale discuțiilor focus-grup:

FG 1, urban, mixt, 16-24	tinere și tinere (elevi, studenți) cu vârste de 16-24 ani din mun. Chișinău
FG 2, rural, f, 16-24	tinere (eleve) cu vârste de 16-24 ani din or. Cantemir
FG 3, rural, m, 16-24	tinere (elevi) cu vârste de 16-24 ani din or. Cantemir
FG 4, urban, mixt, 25-30	tinere și tinere (angajați în câmpul muncii) cu vârste de 25-30 ani din mun. Chișinău
FG 5, urban, m, 16-24	tinere (elevi, studenți) cu vârste de 16-24 ani din mun. Chișinău
FG 6, urban, f, 25-30	tinere (angajate în câmpul muncii) cu vârste de 25-30 ani din mun. Chișinău
FG 7, rural, mixt, 16-24	tinere (elevi) cu vârste de 16-24 ani din r-nul Ștefan-Vodă
FG 8, urban, f, 16-24	tinere (eleve, studente) cu vârste de 16-24 ani din mun. Chișinău
FG 9, rural, mixt, 25-30	tinere și tinere (studii medii și profesionale) cu vârste de 25-30 ani din localități din sudul Moldovei
FG 10, urban, m, 25-30	tinere (muncitori) cu vârste de 25-30 ani din mun. Chișinău
FG 11, rural, f, 25-30	tinere (studii medii și profesionale) cu vârste de 25-30 ani din localități din sudul Moldovei
FG 12, rural, m, 25-30	tinere (studii medii și profesionale) cu vârste de 25-30 ani din localități din sudul Moldovei

Notații ale interviurilor aprofundate:

IIA urban_somer_m_ru	șomer (vârsta de 25 ani), vorbitor de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_somer_m_ro_1	șomer (vârsta de 24 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_somer_m_ro_2	șomer (vârsta de 26 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_somer_f_ru	șomeră (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_somer_f_ro_1	șomeră (vârsta de 22 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_somer_f_ro_2	șomeră (vârsta de 25 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA rural_somer_m_ru	șomer (vârsta de 27 ani), vorbitor de limbă rusă, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_somer_m_ro_1	șomer (vârsta de 24 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_somer_m_ro_2	șomer (vârsta de 27 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_somer_f_ro	șomeră (vârsta de 22 ani), vorbitoare de limbă română, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)

IIA rural_somer_f_ro_1	șomer (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_somer_f_ro_2	șomer (vârsta de 24 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA urban_stud_m_ru	student (vârsta de 20 ani), vorbitor de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_stud_m_ro_1	student (vârsta de 20 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_stud_m_ro_2	student (vârsta de 19 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_stud_f_ru	studentă (vârsta de 22 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_stud_f_ro_1	studentă (vârsta de 20 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_stud_f_ro_2	studentă (vârsta de 21 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_elev_m_ru	elev (vârsta de 18 ani), vorbitor de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_elev_m_ro_1	elev (vârsta de 18 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_elev_m_ro_2	elev (vârsta de 19 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_elev_f_ru	elevă (vârsta de 18 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_elev_f_ro_1	elevă (vârsta de 16 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_elev_f_ro_2	elevă (vârsta de 19 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA rural_elev_m_ru	elev (vârsta de 16 ani), vorbitor de limbă rusă, din Vișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_elev_m_ro_1	elev (vârsta de 17 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_elev_m_ro_2	elev (vârsta de 17 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_elev_f_ro	elevă (vârsta de 16 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Vișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_elev_f_ro_1	elevă (vârsta de 16 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_elev_f_ro_2	elevă (vârsta de 18 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA urban_parinte_m_ru	părinte (tată) (vârsta de 27 ani), vorbitor de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_parinte_m_ro_1	părinte (tată) (vârsta de 30 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_parinte_m_ro_2	părinte (tată) (vârsta de 26 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_parinte_f_ru	părinte (mamă) (vârsta de 29 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_parinte_f_ro_1	părinte (mamă) (vârsta de 27 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_parinte_f_ro_2	părinte (mamă) (vârsta de 30 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA rural_parinte_m_ru	părinte (tată) (vârsta de 28 ani), vorbitor de limbă rusă, din Vișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_parinte_m_ro_1	părinte (tată) (vârsta de 27 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_parinte_m_ro_2	părinte (tată) (vârsta de 28 ani), vorbitor de limbă română, din Baimaclia (r-nul Cantemir)
IIA rural_parinte_f_ro	părinte (mamă) (vârsta de 27 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Vișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_parinte_f_ro_1	părinte (mamă) (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă română, din Tartaul (r-nul Cantemir)
IIA rural_parinte_f_ro_2	părinte (mamă) (vârsta de 30 ani), vorbitoare de limbă română, din Balaccia (r-nul Cantemir)
IIA urban_angajat_m_ru	angajat (vârsta de 26 ani), vorbitor de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_angajat_m_ro_1	angajat (vârsta de 29 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_angajat_m_ro_2	angajat (vârsta de 24 ani), vorbitor de limbă română, din Chișinău
IIA urban_angajat_f_ru	angajată (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Chișinău
IIA urban_angajat_f_ro_1	angajată (vârsta de 24 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău
IIA urban_angajat_f_ro_2	angajată (vârsta de 25 ani), vorbitoare de limbă română, din Chișinău

IIA rural_angajat_m_ru	angajat (vârsta de 20 ani), vorbitor de limbă rusă, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_angajat_m_ro_1	angajat (vârsta de 23 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_angajat_m_ro_2	angajat (vârsta de 26 ani), vorbitor de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_angajat_f_ro	angajată (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_angajat_f_ro_1	angajată (vârsta de 24 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_angajat_f_ro_2	angajată (vârsta de 24 ani), vorbitoare de limbă română, din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
IIA rural_agric_m_ru	muncitor agricol (vârsta de 23 ani), vorbitor de limbă rusă, din Gaidara (r-nul Ceadâr-Lunga)
IIA rural_agric_m_ro_1	muncitor agricol (vârsta de 21 ani), vorbitor de limbă română, din Văleni (r-nul Cahul)
IIA rural_agric_m_ro_2	muncitor agricol (vârsta de 22 ani), vorbitor de limbă română, din Văleni (r-nul Cahul)
IIA rural_agric_f_ru	muncitoare agricolă (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă rusă, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_agric_f_ro_1	muncitoare agricolă (vârsta de 23 ani), vorbitoare de limbă română, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)
IIA rural_agric_f_ro_2	muncitoare agricolă (vârsta de 22 ani), vorbitoare de limbă română, din Viișoara (r-nul Ștefan-Vodă)

Notații ale eseurilor:

E_ScP_nr1_Cahul_1	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 1 din Cahul
E_ScP_nr1_Cahul_2	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 1 din Cahul
E_ScP_nr1_Cahul_3	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 1 din Cahul
E_ScP_nr1_Cahul_4	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 1 din Cahul
E_ScP_nr6_Chișinău_5	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 6 din Chișinău
E_ScP_nr6_Chișinău_6	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 6 din Chișinău
E_ScP_nr6_Chișinău_7	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 6 din Chișinău
E_ScP_nr6_Chișinău_8	eseu elaborat de elev din școala profesională nr. 6 din Chișinău
E_Sc_nr24_Chișinău_9	eseu elaborat de elev din școala medie nr. 24 din Chișinău
E_Sc_nr24_Chișinău_10	eseu elaborat de elev din școala medie nr. 24 din Chișinău
E_Sc_nr24_Chișinău_11	eseu elaborat de elev din școala medie nr. 24 din Chișinău
E_Sc_nr24_Chișinău_12	eseu elaborat de elev din școala medie nr. 24 din Chișinău
E_LT_Cantemir_13	eseu elaborat de elev din Liceul Teoretic „N.Mihai” din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
E_LT_Cantemir_14	eseu elaborat de elev din Liceul Teoretic „N.Mihai” din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
E_LT_Cantemir_15	eseu elaborat de elev din Liceul Teoretic „N.Mihai” din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)
E_LT_Cantemir_16	eseu elaborat de elev din Liceul Teoretic „N.Mihai” din Ciobalaccia (r-nul Cantemir)

Prezentat la 10.04.2009